Број 114. У Новом Саду у петак 27. маја (9. јуна) 1911. Година XLVI

»Застава« излази сваки дан два пута, а недељом и понедељником једаред.

Цена је за Угарску кад се јутарњи и вечерњи лист заједно шаљу на један месец 2 кр. 70 пот. за четврт године 8 круна Кад се јутарњи и вечерњи лист засебно шаље: месечно 3 кр. 25 п. за четврт године 9 кр. 75 пот. — За Аустрију и све остале земље на четврт године 10 круна.

Ванредним бројевима од петка цена је: На пола године 2 круне, на целу годину 4 кр За стране земље годишње 6 круна 50 потура

Поједини вечерњи бројеви стају 10 потура

Телефон бр. 131.

ЗАСТАВА

ЛИСТ СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

(Вечерњи лист.)

ИЗДАЊЕ „РАДА“ ДЕОНИЧАРСКОГ ДРУШТВА У РУМИ.

За огласе плаћа се по 12 потура од сваке врсте оваких ситних слова

Уредништво »Заставе« је у кући г. Јована Т Чавића. — Администрација »Заставе« налази, се у кући, где је Милетићева штампарија у главној улици бр 20.

Дописи шаљу се уредништву, а претплата и огласи администрацији »Заставе«,

Рукописе не враћамо.

Поједини вечерњ» бројеви стају 10 потура

Чек-конто 12008.

Устанак у Арбанији.

Данас је сигурно, да Турска није у стању да на брзу руку угуши устанак у Арбанији. Тај устанак већ доста дуго траје. Турска је имала времена да навуче у северну Арбанију 60 хиљада војника, да пошље свог најбољег генерала, па ипак се устанак све већма шири. Не може се рећи ни то, да турска војска није доста одлучна. Коље и пали без икакве милости, али је баш то Арнаутэ распалило, уместо да их је поплашило. Они су се уверили да ту нема шале, и њихов отпор расте.

Ако узмемо, да има само милион и по Арнаута, или са сто двеста хиљада и мање, онда они могу да пошљу у борбу и 25 до 30 хиљада бораца. Но устанак није се још ни изблизу разбуктао у свима крајевима, за то им недостаје оружје и џебане.

Најновије вести јављају, да су Арнаути само из лукавства напали Љеш. Они су хтели да навуку на Љеш турску војску, и кад су то постигли, онда су на другој страни, на мору напали, турску посаду, и искрцали оружје и џебану, што им је дошла морем.

Док ове борбе трају у Арбанији, дотле поједине европске велике силе све се већма баве тим питањем. Русија се већ обратила Турској, да уреди ово несносно стање; у талијанском сабору посланици све јаче траже да се талијанска влада умеша, а из Цариграда јављају, да се и аустроугарски посланик у Цариграду заузео не само за Арбанасе, него и за Крићане.

Из свега се види, да овај арбанашки устанак неће проћи а да не буде озбиљнијих последица, па и промена. Али се из свега види и то, да ће главни део канда и опет добити други, а не балкански народи.

Црна Гора је најближа разбојишту, и сваки час изгледа, да ће њене предстраже ла се побију са турском војском. Политика Црне Горе није још јасна у свему. Да је ушла у рат на почетку, до сад би био сав арнаутлук у пламену, и главна места у њеним рукама. Данас је тамо нагомилана јака турска војска, а кад султан оде са Косова, одвешће на црногорску границу и ону војску, која је сад у Старој Србији, да тамо увеличава параду и чува султана. С друге стране изгледа, да Црна Гора у овој ствари не стоји сама, него је у вези са другим силама, те према томе удешава свој рад. Зато се и не може данас донети коначни суд о политици, која се навукла над Северном Албанијом.

Једно се види, као да је близу време, да се и опет неки крајеви Турске деле. Са колико ће то крви проћи, друго је питање. Како ће после нових промена изгледати положај српског народа на Балкану, то ће бити од судбоносног значаја.

Усред разних крупнијих вести, стиже и једна ситна. Краљ Петар и опет одгађа своје путовање у Француску. Та ситна вест, може да има крупну залеђину. Можда то значи: Хоће у оним данима, који се спремају, да буде на своме месту.

Записник

састављен у Новом Саду у Дунавској улици бр. 15 у стану г. дра Лазе Бајића, а у витешкој афери између г. Младена Пилића мерника из Итебеја и посланика на срп. народно црквеном сабору и г. дра Жарка Миладиновића адвоката из Руме и посланика на српском народно-црквеном сабору.

Као повереници г. Младена Пилића легитимирају се г. г. Марко Вилић и др. Александар Марковић, обојица из Новог Сада, а као повереници г. дра Жарка Миладиновића исказују се г. г. др. Коста Хаџи и др. Лаза Бајић, обојица из Новог Сада.

Повереници г. Младена Пилића износе ток ствари у следећем: У току говора г. дра Радивојевића Вачића, који је изјавио, да дотле неће платити док суд не донесе одлуку, упао је г. Пилић упадицом: „по старом обичају“, на што је г. др. Жарко Миладиновић окренут према Пилићу рекао: „денунцијант“. Г. Пилић је устао и питао др. Жарка Миладиновића: „ко сам ја?“, на што је госп. Ж. Миладиновић поново рекао: „денунцијант“. Због увреде садржане у речи: „денунцијант“ траже повереници г. Пилића витешку задовољштину.

Повереници г. дра Жарка Миладиновића износе пак стање ствари у следећем: У току говора г. дра Радивојевића Вачића, који је рекао, да дневнице од 40 (четрдесет) круна не осећа се обвезним вратити, док суд не донесе одлуку о томе а то неће бити никад, упао је г. Пилић у говор Радивојевићев упадицом: „По старом обичају“. Услед ове упадице др. Жарко Миладиновић окренут г. Пилићу рекао је: „Денунцијант“, а ту је реч поновио на питање г. Пилића, да ли се то на њега односи.

Повереници г. дра Жарка Миладиновића у име свога манданта изјављују, да дају за ову увреду витешку задовољштину г. Пилићу.

Повереници обеју странака једногласно установљују увреду другог степена.

Повереници обеју странака по квалификацији увреде решавају: двобој на сабље, без убода, са бандажама, док је који по лекарском мишљењу способан за бој. Место двобоја одређује се Речијева редута у Н. Саду.

Време: 2. јуни 1911. год у 6 сати ујутру. Двобој води: др. Лаза Бајић.

Прочитано, примљено и потписано у Новом Саду 1. јуна 1911.

Др. Коста Хаџи с. р.
Др. Лаза Бајић с.
повереници г. дра Жарка Миладиновића.
Марко Вилић с. р.
Др. Александар Марковић с. р.
повереници г. Младена Пилића

Записник

вођен у ствари одржаног двобоја између г Младена Пилића и г. дра Жарка Миладиновића, који је састављен 5. јуна 1911. год. у Н. Саду у стану г. дра Косте Хаџије у 7 сати у вече

Присутни: г. г. др. Лаза Бајић и др. Коста Хаџи, као повереници г. дра Жарка Миладиновића; г. г. Марко Вилић и др. Александар Марковић, као повереници госп. Младена Пилића.

Повереници констатују, да се према заједничким одредбама, које се налазе у записнику састављеном између горњих странака од 1-ог јуна 1911. год. двобој одржао 2. јуна 1911. год. у 6 сати ујутру у великој дворани хотела Речеја; а осим наведених секунданата присуствовали су као лекари од стране г. Младена Пилића г. др. Милан Свињарев, а од стране г. дра Жарка Миладиновића г. др. Јефта Стојаковић.

Вођа двобоја био је г. др. Лаза Бајић, који је имао сабљу у руци; сабљу у руци имао је и г. Марко Вилић, који је стојао с леве стране г. Младену Пилићу.

Обе су стране снабдевене бандажама. Бандаже су донеле свака странка себи. Сабље је донео госп. Бајић Извученом коцком је г. Мл. Пилић добио место број II., а г. др. Ж. Миладиновић број I Коцком су подељене странкама и сабље. Странке су постављене на своја места тако, да је између врхова сабаља било растојања око 30 см.

Вођа двобоја је пре двобоја позвао странке, да се измире, изјавивши да је и тиме дата витешка сатисфакција кад је човек изашао на ово место Како на поновно питање да се измире није добио никаква одговора, изјавио је, да ће се отпочети борба. Упозорио је странке на кривични закон и последице. Протумачио заповести. На заповест: „Напред“ отпочиње бој, а ма ко од секунданата и лекара да повиче „стој“, обе странке морају обуставити борбу

Затим је вођа двобоја ставши на леву страну своје странке командовао „напред“.

При судару су странке неколико пута укрстиле сабље, удаљивши се са првобитног места на 5 6 корака, према месту број II.

За време борбе стајао је вођа двобоја на левој страни иза г. дра Ж. Миладиновића. Борба је заустављена, кад је г. Мл. Пилић повикао „халт, та рањен је“. У који мах повереници повикаше стој, Мл. Пилић је спуштао руку и сабљу и том приликом му је г. Миладиновић задао удар на десној руци на доњој мишици. Рана је дуга 10—12 см., а дубока 2—3 см. По обустави двобоја, који је на команду „стој“ обустављен, видело се, да је г. Жарко Миладиновић рањен са два ударца. Један ударац је добио више чела до темена у дужини 8—10 см. а један је добио по носу тако да је нос висио на ноздрви у ширини од 5 мм.

За операцију рана позвати су још г. др. Ђура Трифковић и г. др. Имра Деак.

На горњи записник повереници г. дра Жарка Миладиновића примећују:

1. да је г. др. Лаза Бајић стојао по среди између дујеланата, кад је командовао „напред“ и у истом моменту скочио је с леве стране крај г. дра Ж. Миладиновића, и др. Лаза Бајић изјављује, да је читав двобој трајао неколико секунада; да је др. Ж. Миладиновић са таком вехеменцијом напао свога супарника г. Младена Пилића и да је г. Мл. Пилић са таком вехеменцијом уступао, да није било могуће дру Лази Бајићу стално стајати према њима. После 4—5 секунада, кад су удари пали, он се налазио на страни од прилике метар и по иза дра Ж. Миладиновића и кад је викнуо први г. Пилић „халт“, видео је, да је г. Пилић добио ударац на десној руци те је и он викнуо „стој“. Уједно тражи др. Лаза Бајић да се констатовање ове ствари повери једном стручњачком суду, који би у овој ствари о коректности или некоректности његова држања пзрекли свој суд.

2. Повереници г. др. Жарка Миладиновића изјављују даље, да се рана г. Младена Пилића налази на десној руци, тако да је озлеђена и унутарња страна руке, из чега излази, да је у оном тренутку кад је г. Младен Пилић задобио рану његова десна рука била испружена у активи, а то не би било могуће, да је г. Младен Пилић спуштао руку после команде „стој“. Повереници г. др. Жарка Миладиновића желе да се констатовање и ове ствари повери једном стручњачком суду, који би ове странке изабрале, јер се не може дозволити, да се у ов ј ствари одржи једнострано мишљење.

3. Повереници г. др. Жарка Миладиновића примећују, да је г. Пилић једним ударцем ранио главу и нос г. др. Жарку Миладиновићу, па и у тој ствари траже, да то реши заједнички изабрани стручни суд, из горњих разлога.

4. У погледу величине рана траже повереници др. Жарка Миладиновића лекарску сведоџбу, јер не сматрају себе компетентнима да о ранама говоре.

Прочитано и усвојено.

Нови Сад 5. јуна 1911. године.

Повереници др Жарка Миладиновића:
Др. Лаза Бајић с. р.
Др. Коста Хаџи с. р.
Повереници г. Младена Пилића:
Др Александар Марковић с. р.
Марко Вилић с. р.

Госп. Др. Жарку Миладиновићу

сад у Новом Саду.

С погледом на то, да је г. Марко Вилић 6-ог јуна 1911. изјавио, да су он и г. Марковић после потписа записника 5-ог јуна 1911. положили мандат г. Младену Пилићу, а г. Пилић није у току 48 сати именовао нове поверенике, који би именовали с његове стране чланове стручњачког суда,

то ми сматрамо да је ова витешка афера по Вас по витешким правилима потпуно завршена.

У Новом Саду 8. јуна 1911.

Др. Лаза Бајић с. р.
Др. Коста Хаџи с. р.

Радикали и остали.

Епилог двобоју међу др. Ж. Миладиновићем и М. Пилићем.

Двобој међу др. Миладиновићем и М. Пилићем, врло добро карактерише самосталце и либерале и подрепаше према радикалима. Изнећу само неколико момената из двобоја, па ће се јасно видети разлика међу радикалима и осталима.

Пре кратког времена позвао је Красојевић Прибичевића, да му за нанесену увреду даде витешке задовољштине. Красојевић, иако није морао, на жељу Прибичевића, писмом грофа Бађањија, доказао је истинитост његове тврдње, па се ипак Прибичевић некаваљерски повукао и није смео да даде витешке задовољштине човеку близу 60 година. Тако ради вођа самосталаца.

Младен Пилић је тражио витешке задовољштине за увреду од др. Жарка Миладиновића, ма да је он први вређао. За тим, иако је др. Миладиновић имао доста разлога да се не упушта у витешке размирице са Младеном Пилићем, ипак др. Миладиновић није се повукао и измотао од давања витешке задовољштине као Прибичевић, него је дао задовољштину витешку Младену Пилићу. Тако је радио др. Миладиновић.

Само ове наведене чињенице довољне су, да се види ко су људи. Но разлику између радикала и осталих још боље доказује ток двобоја, а нарочито журналистика једне и друге стране и све остало.

„Застава“ је на дан двобоја донела, да су озледе др. Миладиновићеве лаке природе. Да је „Застава“ истину говорила, доказ је то, што је др. Миладиновић већ у уторак у друштву својих поштоваоца у веселом разговору шетајући се по соби дан провео. А да је рана тешка била, то не би било могуће. Док Пилић па и „Браник“ у броју свом 102. потврђују, да је Пилић имао од ране грозницу...

„Застава“ дакле није лажно информисала своје читаоце. А шта су „Браник“ и „Српство“ учинили? Злонамерно и неистинито су приказали ток двобоја. А да је тако, доказ је исказ самих сведока Младена Пилића. У записнику, који су потписали сами повереници Младена Пилића, признају, да је услед наглог нападаја др. Жарка Миладиновића, а исто тако брзог узмицања Младена Пилића, — др. Лаза Бајић стојао је иза др. Миладиновића, јер није могао тако брзо скочити према борцима, са каквом брзином је Пилић устукнуо испред напада др. Ж. Миладиновића, — признају, дакле, да је др. Бајић стајао са стране иза др. Миладиновића. Док у записнику стоји и то, да је проф. Марко Вилић стојао са сабљом у руци до Пилића према др. Миладиновићу. Марко Вилић је дакле стојао и заједно са Пилићем узмицао испред Миладиновића, и он је први могао да види рану на др. Миладиновићу. Па ако ју је видео, зашто н је викнуо да стану, и зашто није са оном сабљом, коју је у руци задржао, спречио двобој? Од куда да др. Лаза Бајић види рану, кад Марко Вилић, који је стојао према др. Миладиновићу није видео рану? Свакако онај, ко је ту прву рану могао видети, то је Марко Вилић. Но али може ли се претпоставити, да Марко Вилић, видећи рану на др. Миладиновићу, не би, пун радости што је противник рањен викнуо: Стој!.. Још како би се Марко продерао. Тим пре што је пре двобоја јасно казано, да сваки од секунданата има право задржати двобој. Кад би било уопће кривице, крив би био једино Марко Вилић. Но кривице у опће нема, него има подметања од стране „Браника“ и „Српства“ против др. Л. Бајића. Зар је др. Лаза Бајић крив, што је Младен Пилић својим дугачким кораком тако брзо узмицао да га Бајић није могао ни стићи? И у ком кодексу стоји то, да вођа дуела мора или може милиметралном тачношћу увек стајати у среди међу борцима? Та сваки од секунданата има право задржати дуел, и сви су једнако одговорни за правилности дуела

Па зар г Пилић не зна то, да док се записник међу повереницима не састави, нема резона давати изјаве? Како долази то, да се извештај у „Српству“ не слаже са изјавом његових повереника? Та сами Пилићеви повереници ствар и борбу друкчије приказују него што то Пилић ради.

И нашто „Српству“, да му др. Стојаковић преко изјаве своје у самом „Српству“ изјављује, да је неистина, да су они од њега преко сарадника што чули?

На кога, дакле, треба да се публика „индигнује“, или на Заставу, која је истинито ствар приказала, или на крупне неистине „Српства“ и „Браника“, па и Србобрана“? Одговорите на ово г. др. Стојаковићу! Да, велика је разлика била међу држањем „Заставе“ и „Браника“ са „Српством“ и „Србобраном“. „Застава“ је била коректна, а „Браник“, „Српство и „Србобран“ су просто неистинито приказали двобој.

Па тек каква је разлика међу повереницима Младена Пилића и повереника др. Миладиновића!

Повереници Младена Пилића, против свих правила каваљерства, дозвољавали су, да се раструби по Новом Саду неистина о току двобоја. Док повереници др. Миладиновића, гнушајући се на некаваљерска бапска лажна причања, достојно су рекли, да се записник сврши, па после да записником, као оно маљем, разбију све те потворе.

Док су повереници хтели да се заједнички састави записник, пустили су повереници др. Жарка Миладиновића у записник и оно чиме се нису слагали, али у изричној намери, да на послетку стручњачки суд утврди стање ствари. Тај њихов предлог значи: Не бојимо се суда и истине. Повереници Мл. Пилића пристали су на то. И шта би? Сутра дан, када су требала г. г. повереници именовати са своје стране часнике стручњачког суда, дошао је Марко Вилић и изјављује, да је са г. др. Александром Марковићем положио г. Пилићу мандат а г. Мл. Пилић не поставља у прописаном року друге поверенике. Противна страна устукнула је пред судом, на који је и сама пристала, и тиме је најбоље показала, да не верује у оно, што се по њеним листовима разноси.

Велика је дакле разлика између радикала и самосталаца. Радикали су били мало друкчији, но самосталци. Радикални орган био је беспристран и истинит, а самосталско-подрепашки листови ширили су неистине.

Код другога света свађе се обично завршавају двобојем; наши подрепаши тек после двобоја заподевају препирке.

Заиста, после свега овога настаје питање: Вреди ли са таквима упуштати се у витешка расправљања?

Политички преглед.

Коалиција се опет подвлачи Куену.

„Хрватска Слобода“, лист Старчевићанаца, који одржавају пријатељске везе са хрватско-самосталском коалицијом, грдно се љути на коалицију. У уводном чланку прекјучерања броја тога листа пребацује се хрватско-самосталској коалицији, да иза леђа бана Томашића покушава, да се додвори угарском министру-председнику Куену, и да задобије његову милост. То писање „Хрв. Слободе“ доводи се у везу са посетом бившег сремског жупана Хидегетија код министра-председника. О католичким Духовима био је министар-председник Куен у Нуштру у гостима код свога брата. Тада га је посетио Хидегети. У Загребу се говори, да су самосталци (Муачевић, Шандор Поповић и други) молили свога пријатеља Хидегетија, да се заузме за њих код Куена, да им изради милост његову, а они ће му служити верно и одано.

Сарајевски муслимани се срде на владу.

Ових дана је приспео у Сарајево нови земаљски поглавар Босне и Херцеговине, Поћорек. Када је примао изасланства разних вероисповести, заступнике вакуфа и муслиманске свештенике примио је тек после католика и православних. То је јако увредило муслимане и одустали су од суделовања у даљим свечаностима које су приређене у почаст земаљској поглавици. Шериф Арнаутовић изјавио је пред новинарима, да је то запостављање муслимана јако их увредило. У уставу они се свуда спомињу на првом месту, по броју душа долазе на друго место, а гле сад при свечаностима доспели су чак на треће место. Они траже, да влада уреди ту ствар, па да се у таким приликама бар наизменце даје првенство час једнима, час другима. Шериф је већ писао и Поћореку и известио га о тој ствари. — Нема сумње, да је неправично то запостављање муслимана, али кад се Шериф и другови му упрегнули у владина кола, не могу ни очекивати пажње и поштовања од оних, којима тегле.

Сукоб на црногорско-турској граници.

„Глас Црногорца“ пише: По претходном споразуму између наших и турских пограничних власти, постигнутом 15. т. м. на састанку у Гусињу, односно потребитих мјера да се одржи погранични ред на ономе крају, између осталога уговорило се, да се поравнају турски шанац на Језерском Врху и шанац наше пограничне страже на Тетребињаку. Усљед тога уговора, заповједник пограничне страже у Великој, капетан Лазовић, пошао је 17. т. м. у 3 и по сата послије подне са пет војника да поравна шанац на Тетребињаку, али га је нашао већ поравњена од турског пограничног кордона, који тек опази наше војнике, осу паљбу на њих из шанца са Језерског Врха и осталих околних турских пограничних кула.

Наши војници, не испаливши ни један метак, склоните се на згодно место где није могло допрети зрно с ниједне стране, и ту осташе неповређени док је пала мркла ноћ која их је спасла. Овај догађај узима на себе карактер још озбиљнији, кад се на ум узме, да су становници Велике, усљед непрестаних турских оптужба, да они изазивљу пограничне сукобе, још прошле јесени били сви разоружани, а за одржање пограничн г реда постављена стража од војника и официра из унутрашњости, чије дисциплине најбољи доказ видимо у овом случају на Тетребињаку. Краљевска влада је одмах учинила сходне кораке код овдашње Отоманске Легације и у Цариграду и сада чека дужну сатисфакцију.

Српски народни црквени сабор.

Карловци, 26. маја.

У данашњој седници продужена је генерална расправа о уредби за свештеничку дотацију (плаћу). Најпре је говорио Гено Вурдеља бранећи нацрт за уредбу, који је поднео самосталски саборски одбор. Он је у главном одговарао на приговоре Михајла Медаковића. Доказивао је, да је праведнији прирез по ралима него по брачним паровима. Прирез по ралима донеће више, него прирез по брачним парима (Мих. Медаковић: Наше газде не узимају мршавих рала, него се баве банкарским пословима!) Признаје, да самостална странка није извршила свој програм, али то није главно, него је главно, да она уопће нешто ради. (Смех код мањине.) Износи добре стране овог нацрта, међу осталим и то, да се одсада неће плаћати за матрикуларне изводе. (Мих. Медаковић: То се ни сада не мора плаћати по решкрипту. Влад. Ристић: Гулили сте народ. Мих. Медаковић: Ко познаје решкрипт, зна да не мора плаћати!) Вурдеља завршује свој говор препоручујући нацрт.

Прота Божа Поповић тврди, да се питање о свештеничкој дотацији не може праведно решити, ако се не усредсреде сви приходи. Овај нацрт пак оставља старо зло, а поред тога уводи и ми

трополијски прирез. Од свештеника се тражи једнака спрема и једнака вршења дужности, па је право да имају и једнака права. По овом нацрту биће мале општине преоптерећене, па ипак неће имати свештеника. Свештеник на бољој парохији живеће у изобиљу, а на малим парохијама оскудеваће. Износи доказе, да се може спровести изједначење плаће свештеничке, кад би се приход од сесија, јерархијског фонда, од патријарашких добара и прireза уносио у средишњу благајницу, у ком би случају терет био мањи него што се предлаже овим нацртом. Од сувишка стварао би се фонд, који би омогућио, да се временом прирез смањи. Замера, што саборски одбор није најпре преслушао архијерејски синод, па тек онда заједно са мишљењем синода поднео сабору на претрес. Подноси предлог, да се овај нацрт врати саборском одбору за предлоге с тим, да изради нов нацрт на основу усредсређења извора и изједначења свештеничке плаће са повременим доплацима, те уз претходно саслушање синода у погледу броја и опсега парохија да поднесе сабору на претрес (Одобравање код мањине).

Перо Босанац брани нацрт самосталског саборског одбора. Не може се извести изједначење свештеничке плаће. Држи да је свештенство задовољно овом уредбом, јер су досада протестовала само два протопрезвитерата: карловачки и кикиндски. (Повици: Зашто нисте објавили нацрт раније, да га свештенство сазна, па би онда видели, да ли је задовољно или не!) Нада се, да ни синод неће правити сметње.

Ст. Михалџић износи, да овај сабор није способан да реши питање о свештеничкој дотацији. Подела на класе понижава свештенство. Овим нацртом место досадањих 6 ствара се 7 класа. Подела на класе изазива борбу за боље парохије, услед чега долази код избора пароха до тржавица. Састављачи ове уредбе требали би да се стиде. Они се нису побринули да се пронађу средства, а требали су о томе мислити. Ту је Текелијин фонд (трећина одређена за свештенство арадске дијецезе), патријарашка добра и т. д. Али већина саборска не сме у то да загризе, па се кукавички крије. Поред тога састављачи овог нацрта послужили су се туђом работом. Многе су параграфе преписали из нацрта, који је у своје време израдио Иса Ћирић. (Л. Обреновић: То није истина!) Да су састављачи преписивали из Ћирићевог нацрта износи доказе. (Л. Обреновић: То није Ћирићев нацрт). Да је то нацрт Исе Ћирића доказ је писмо дра Тоше Недељковића. (Радикали тапшу. Смех. Чују се повици: Шта је сад? Зашто нисте споменули име Исе Ћирића? Св. Прибићевић: И непоколебиви Михајло пљеска. М. Медаковић: Да, пљескам, Циго.) За горњокарловачку епархију спроведено је изједначење плаће. Тамо ће од 133 парохије 117 парохија бити првог разреда, док ће у другим епархијама бити свештеника по класама. Састављачи овог нацрта тврде, да не дирају у сесије, али одузимају свештенику сесионални приход, који му је био најсигурнији. Према томе ће се многим свештеницима на нижој класи снизити плаћа. Рачунска основа није поуздана. Износи доказе за то. По његовом рачуну требаће за свештенство горњокарловачке епархије 400 хиљада круна годишње. Од прireза у тој епархији добиће се само 200 хиљада круна То значи, да ће се из народних фондова морати додавати сваке године 200 хиљада круна. Према томе ће свештеници из наших крајева одлазити тамо. (Светозар Прибичевић: Хвала вам на овом говору. Тиме ћемо се похвалити пред народом у Горњој Крајини. Повици: Знамо да је вама стало само до кортешких цели. И овај сабор је сазват ради кортешовања.) У будимској епархији даће се из народних фондова припомоћи само 5 хиљада круна, а остатак од 50 хиљада давати онај народ. То значи, да ће тај народ од 15 хиљада душа сносити 50.000 круна, (па би према томе народ у Горњој Крајини морао да сноси не 200 хиљада, него 1 милион круна.) То је неправда. (Буде Будисављевић: Сиротиња смо, кнеже! Др. М. Бабић: По твом трбуху се види, да није тако. Гласови: Добро сте ви урањени!) Овај нацрт за уредбу о дотацији неправедан је Сав је терет свољен на народ ових крајева. Тај нацрт није озбиљна работа, зато га не прима за подлогу специјалне дебате (Бурно одобравање код мањине).

Васа Муачевић брани народ Горње Крајине. Пориче, да ће се по брачним паровима тамо добити само 2000 круна (Повици: Тако стоји у вашој рачунској основи.) Ово је тек предлог, који ће се у специјалној расправи допунити и изменити. Српски народ у Горњој Крајини заслужио је, да му се помогне (Др. Мил. Бабић: Васо, и опет ћеш се тамо бирати за посланика, видим ја! Муачевић: Испод достојанства ми је да на то одговорим. Др. М. Бабић: Колико имаш достојанства?) Српски народ има права да тражи од владе повишење припомоћи за сесије (Др. Бабић: Треба то казати у хрватском сабору. Тамо сте напустили српске захтеве). Признаје, да би овај нацрт могао и бољи бити (на почетку говора рекао је, да је савршен) али сабор је брзо сазват, па се морало журити.

Ст. Михалџић изјављује, да он није имао намеру вређати народ Горње Крајине, него је изнео неправде, које чини овај нацрт. Треба изједначити терете и права. Ограђује се против подметања. (Бурно одобравање код мањине.)

Прота Божа Поповић у завршној речи остаје код свог предлога. (Др. Миливој Бабић: Самосталски је нацрт обично кортешко средство и ништа више). Радослав Марковић брани нацрт. Признаје, да је употребио Ћирићев нацрт. (Повици: Зашто нисте одмах изнели?) Не могу се уважити жеље, које се износе. Предлаже, да се прими нацрт за подлогу специјалне расправе. (Буде Будисављевић нешто говори Др. М. Бабић: Кад ти је толики трбух за годину дана, колики ће бити после 8. година?! Смех у сабору).

Нацрт је примљен већином гласова за подлогу специјалне расправе. Седница је завршена у 3 сата после подне.

Вести из места и са стране.

Победа српске народне радикалне странке.

Пишу нам из Срп. Итебеја: Дана 22. маја (4. јуна) обављен је код нас избор једне трећине скупштинара. Изабрани су скоро једногласно кандидати српске народне радикалне странке. — И тај избор сведочи, какво је расположење народа у темишварској епархији према срп. нар. радикалној странци. Алмажанско-подрепашке клевете одбијају се о будну свест српског народа. Српски народ провидео је и упозвао алмажинско-подрепашке клеветнике и шићарџије, те стоји чврсто уз једину у истину народну странку — радикалну

Против огромних потраживања милитаризма.

Пишу нам из Будимпеште: Будимпештански радници одржавају сваке вечери по два три скупа (свака организирана струка за себе) против потраживања за војску, која хоће да наметну народу. -- У недељу после подне у 2 сата биће општи скуп. Радници ће се искупити на једном тргу, оданде ће поћи демонстрирајући у двориште средишне варошке куће, где ће држати говоре против нових намета.

Избор учитеља у Шандору.

Пишу нам из Шандора: На Спасов дан обављен је у Шандору избор учитеља и изабран је скоро једнагласно Душан Стојковић, садањи учитељ у Дарди. Подрепаши су јадно пропали. Од изабрана учитеља очекујемо, да ће својим радом у школи и народу оправдати оно поверење, што смо му на избору поклонили.

Положај Чивута у Русији.

Сарадник „Њујоршког Тајмса“ разговарао је са руским министром финансија Коковчевим, између осталога, и о положају Чивута у Русији. Министар Коковчев држи, да данас није још згодно време, да се Чивутима дају какве олакшице. Чивути су се за време руско-јапанског рата и за време немира у Русији тако понашали, да су изазвали против себе огорчење читавог руског народа, и зато не може за сада бити ни говора, да се учини што у корист Чивута, јер би се читав руски народ дигао против тога. Министар је још изјавио, да су посве лажни гласови о неким новим прогонима и угњетавању Чивута.

Редак програм.

У Аустрији су у јеку избори посланика за аустријско царевинско веће. Садашња изборна борба је врло жива, кандидата има пет пута толико колико изборних срезова, па разуме се, да се јављају и најразноврснији програми. У Чешкој је један кандидат (који оснива нову странку!) изнео овакав програм: Потпуна равноправност свију народа. Младићима до 16 година да се најоштрије законом забрани пушење. Уређење циганског питања. У пиварарама на свакој чаши да буде број. Законом да се уведе есперанто језик као државни и парламентарни. Сви Словени у Аустрији да се морају једнако одевати. Да се издаје један званичан лист, коме је задатак, да отклања борбе између народа. Сви листови у Чешкој имају се обвезати, да преносе само чланке тога званичног листа — Боже ме 'прости, тај кандидат као да је рођени брат дра Свињарева

Несрећа на железници.

Ових дана је непосредно испред бечкеречке железничке станице на бегејској обали искочио са шина железнички воз, што је долазио од Вршца. Том приликом се изврнула једна кола. Обућар Никола Бањаји испао је из кола и пао под точкове. Точкови су му преревали обе ноге. Тешко је озлеђен и учитељ Јован Нађвински и неки Јосиф Дитрих. Неколико путника је задобило лакше озледе. Поведена је строга истрага, да би се нашао узрок несрећи.

Гимнастичка свечаност.

Српска православна велика гимназија новосадска приређује 1 (14.) јунија у 5 сати по подне гимнастичку свечаност у гиназијском дворишту са овим програмом: 1. Наступање. 2. Слободне вежбе. 3. Вежбе на разбоју изводи чета горњогимназиста. 4. Вежбе на разбоју изводе ученици III.—IV. разреда. 5. Вежба на вратилу изводи чета горњогимназиста. 6. Гимнастичке игре изводе ученици доњих разреда. 7. Надвлачење ужета V. раз. против VI 8 Бацање кугле. 9. Скакање у висину мотком. 10. Одлазак. — Улаз је бесплатан.

З а б а в а.

Меленачка добротворна задруга Српкиња уз пријатељско суделовање меленачких дилетаната приређује у недељу, први дан Духова 29. маја (11. јуна) 1911. године на купатилу „Русанди“ забаву са игранком. Чист приход иде благајни меленачке добротворне задруге Српкиња, због чега ће се добровољни прилози примати са захвалношћу и јавно признати.

Кратке вести.

У једном бечком лечилишту умр'о је бивши бугарски министар Александар Рајев.

— Јуче се навршило 44 године од крунисања угарског краља Фрање Јосифа.

— Бего Мујић из Босне са 7 породица, које броје 49 лица пропутовао је кроз Београд за Турску, да се тамо насели.

— Краљ је умировљеном председнику судбеног стола Мачванском и његовим законитим наследницима подарио угарско племство са надимком „од Каменице“.

— „Евгенија“ пароброд „Аустро-Американе“, пароброд друштва, који је недавно отпловио из Трста према Америци, нестао је; изгубио му се сваки траг.

— У околини Вратиславе (у Шлеској) беснела је ових дана страховита бура. Громови су силно ударали, те је изгорело неколико зграда, а има доста и људских жртава.

— Општина Вјесболодск (Руска пољска гуверније архангелска) изгорела је сва у пепео. Изгорели су и врло многи људи, нарочито многа деца.

— У Мексику био је јак земљотрес, те се срушило више зграда, а међу овима и топџијска касарна, те је погинуло око 70 војника.

Одговорни уредник: Мита Клицин.

Т р г о в и н а.

Нови Сад, 27. маја 1911. године.

Пшеница прве каквоће нова 23 К 40 п. до — К — п
Пшеница нова — К — п. до — К — и.
Пшеница средња 23 К — п. до — К — п.
Пшеница лакша 22 К — п. до — К — п.
Заполица нова — К — п. до — К — п.
Јечам стари 14 К 80 п. до — К — п.
Зоб нова 18 К — п. до — К — п.
Кукуруз у зрну 12 К 40 п. до — К — п.
Кукуруз у клипу нов — К — п. до — К — п.
Маст 188 К — п. до К — п.
Сланина 180 К — п. до — К — п.
Сланина паљена 180 К — п. до — К — п.
Пасуљ бели — К — п. до — К — п.
Пасуљ жути — К — п. до — К — п.
Лањик — К — п. до — К п.

Све од сто кила.
Свињи угојени тешки 128 до — п.
Свињи средњи . . 124 до — п.
Свињи лаки . . . 120 до — п.

од једне киле.
Теоци 120 К по кили.
Овци 30—40 К пар.
Јагњци 20—30 К пар.

СТАЊЕ ВОДЕ ПОД НОВИМ САДОМ:
27. маја било је . . . . . 4·70
28. маја било је 4 70

ОГЛАС ДРАЖБЕ.

У смислу закључка веровничког одбора у стечајнини Симона Лауфера расписујем дражбу целокупне дућанске робе у Беочину, на дан 20. јуна о. г. и следеће дане од 8 сати до подне до 5 сати после подне.

До три дана пред дражбу примиће управитељ стечајнине и писмене понуде, но не испод 10.000 К. и уз јамчевину од 2800 К. у готовом новцу или у државним папирима.

Др. Александар пл. Рокић
адвокат у Митровици
и управитељ стечајнине Симона Лауфера.

850 1—3

ЧИТАЈ!

Потребна ми је већа количина

ШИШАРАКА

Ко их има, нека ми се обрати понудом т. ј. мустром и ценом.

Милан Т. Јовановић
Николе Берчењија ул. broj 12.

814 3-3

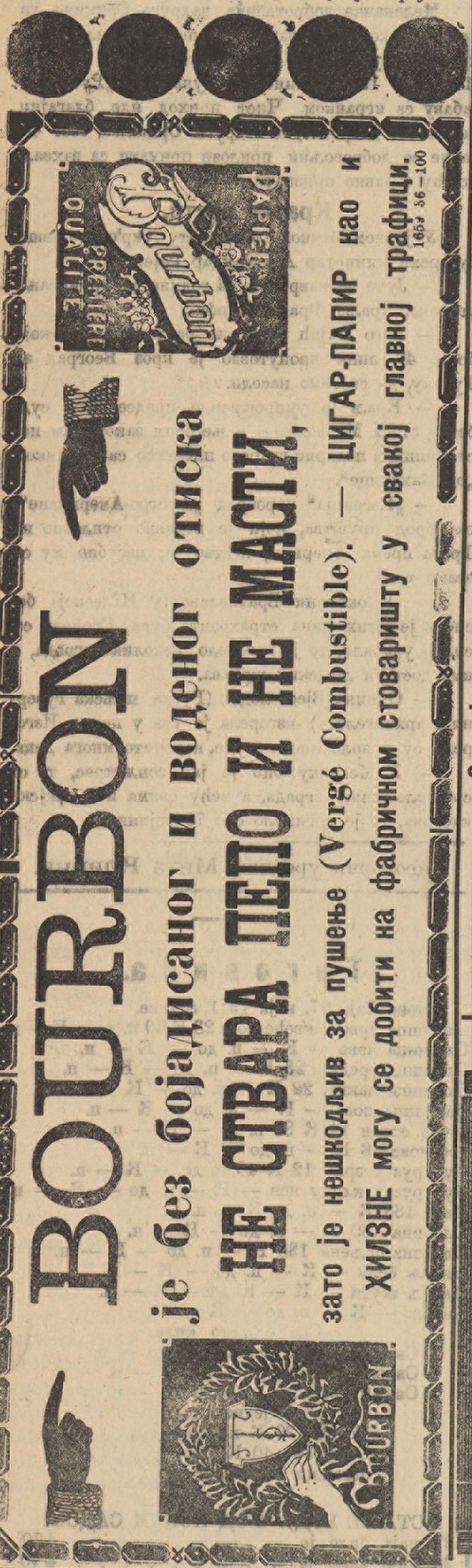

ТРАЖИ СЕ
ДОМОУСТРОИТЕЉКА

женска интелигентна 36—45 год. стара, која сем српског немачки и мађарски говори. Дужност би јој била да води бригу о целој кући, као и да настојава око васпитања деце, која су између 4—6 и 17 година стара. — Које желе ово место заузети, нека управе своје понуде **на администрацију „Заставе“.**

839 2—3

Предаја радње.

Своју шпецерајску радњу са ПЕКАРНИЦОМ заједно

предајем

одмах. За услове упитати

Благоја Јанковића
Темишвар
Ferencz város Mehala Galamb u 2 sz

802 5—6

ДЕЛОВОЂУ
ЗА МЕШОВИТУ ТРГОВИНУ НОВООТВАРАЈУЋУ ФИЛИЈАЛУ

који би био у стању сам водити исту у једном мањем месту које броји 40 нумери где ће бити само та једина радња. Дакле егзистенција и будућност сигурна.

Првенство имају они који располажу са нешто кауције и који осим српског и мађарски говорити знају.

Обратити се на **администрацију „Заставе“ под знаком „БУДУЋНОСТ“.**

800 2—2

КУЋЕ НА ПРОДАЈУ.

Своје 2 куће на врло лепом месту не далеко од велике пијаце. Даље једну сасвим нову фабрику **СОДЕ ВОДЕ** заједно са флашама за соду као и за крахере, **продајем из слободне руке по врло умереној цени,** за коју се ваља обратити на

Деметер (Demka) Јовановић
Вршац (Банат).

829 3—3

ОГЛАС.

Насљедници иза покојне Вјекосаве (Јелене) Јуришић из Петроварадина, овим се позивају да се код потписаног што пре јаве, ради уручења њиховог насљедног дела из оставине Вјекосаве (Јелене) Јуришић. —

Карловци маја 1911.

Др. Ђорђе Красојевић
адвокат.

820 2—2

КУЋА на продају.

Своју кућу у Петроварадину (Мајуру) у Прерадовићевој ул. бр. 478. скоро назидану на добром месту постојећу, з одна за сваку трговину у којој поред осталих просторија лепог дворишта и баште са племенитим воћем засађене, има и обор у којем се могу 100 комада свиња ранити. За цену обратити се власници у истој кући и то после 6 сати с вечера.

817 3—3 **Викторији Пшенишњак.**

СВОЈ СВОМЕ!

Прва српска трговина шпецерија и делиџатеса на велико (en gros)

МИКИН И СТОЈКОВИЋ

ПРЕКО ПУТА ВЛАДИКИНОГ ДВОРА

У НОВОМ САДУ — Филијала у Ст. Пазови — ТЕЛЕФОН БРОЈ 133. — ФАБРИКА ЛЕВА ЋУРЧИЈСКА УЛИЦА МАГАЗИНИ, БОГДАНСКА УЛ. БРОЈ 5

НА ВЕЛИКО

препоручује своје најбогатије стовариште праве *гром есенције, сапуна сваке врсте, рафије, плавог камена, штопилова, гуме сваке врсте за каламљење,* финог зејтина за јело, шећера, кафе, пиринца, бадема, лешњика, крупна и ситна грожђа, смокава

сируп, пиле шећера

домаћег, француског коњака, шампањца, ликера, рума највеће стовариште *минералних вода,* лака за патос, *сваковрсних боја,* фирнајза, пемзле, као и сву осталу у ову струку спадајућу робу.

Пошто смо у вези са највећим изворним трговинама, могућно нам је таке јефтине цене ставити. По захтеву ценовник шаљемо франко. Роба је увек на стовариштu свежа. Брза и тачна послуга. — **Најумеренije цене.**

С поштовањем
МИКИН И СТОЈКОВИЋ
Нови Сад код „Тигра“

216 13—52

Свој своме! Свој своме!

СВОЈ СВОМЕ!

КАРЛОВАЧКА ВИНА.

Изврсна **СТАРА ЦРНА ВИНА** од више година од наше најфиније и и најбоље врсте **СКАДАРКЕ** које је препоручено од лекара за болеснике (реконвалесценте). **БЕЛА ВИНА** од више година. **СТАРА РУЖИЦА, скадарка, ризлинг и фурминт, све одабране врсте.**

Имам још **400 ХЕКТОЛИТАРА НОВА БЕЛА** вина, која исто тако препоручујем. Имам и **10 хектолитара комовице РАКИЈЕ на продају.**

Цене умерене.

Сва су вина из сопствених виногради.

МАРКО Ј. ПОПОВИЋ
поседник виногради
у Срем. Карловци.

706 8 15

Српска штампарија дра Светозара Милетића у Новом Саду.